

December gedachten

Het aflopend 'Europees Jaar van het Brein' (want dat was 2014, wist u dat?) had als doel de Europese burger bewust te maken van het functioneren van zijn meest gecompliceerde orgaan: de hersenen. Met het uitvoeren van Kennisoverdracht, de primaire doelstelling van het Gilde Den Haag, passen onze vrijwilligers natuurlijk naadloos in zo'n themajaar, waarbij het brein wordt ondersteund door alle zintuigen en ledematen, maar vooral door hart voor de zaak. Trouwens, een burger met de instelling van een vrijwilliger past in ieder themajaar, ongeacht de naam daarvan. Als u dit leest heeft ook weer de jaarlijkse verkiezing van het 'woord van het jaar 2014' plaatsgevonden. Vorig jaar was 'selfie' de winnaar en het woord heeft inmiddels een plaats gevonden in Van Dale's woordenboek als 'fotografisch zelfportret, vaak gemaakt met de camera op armlengte en gepubliceerd op een sociaalnetwerksite'. Er klinkt een toenemende individualisering in door, maar misschien komt dat door het woord 'armlengte'.

Hoog op de ranglijst

Van armlengte naar straatlengte: Nederland staat zeer hoog op de internationale ranglijst van vrijwilligerswerk, in sommige Europese statistieken zelfs op 55% van de bevolking, weliswaar achter Oostenrijk met 60% maar vóór Duitsland met 52%.¹ Dit getal leek mij gevoelsmatig nogal aan de hoge kant, dus ik ben op zoek gegaan naar een andere bron.

Het heeft natuurlijk alles te maken met wat je onder de noemer vrijwilligerswerk wil plaatsen; het scheelt nogal of je één keer per week de vuilnisbak van de bureaus buiten zet, een dagelijkse maaltijd kookt voor een eenzame stadgenoot of in de ouderaad van de school van je kind actief bent. Of misschien zelfs wel al die dingen tegelijk, want zulke bewonderenswaardige mensen bestaan ook. En waar kan je dan voor informatie beter terecht dan bij het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)? Welnu, tot mijn niet geringe verrassing komen de getallen van het CBS dicht in de buurt van het eerder genoemde getal, nl. gemiddeld 49%, met uitschieters naar boven en beneden afhankelijk van de leeftijdscategorie die begint vanaf de leeftijd 15 jaar.² En nog onderverdeeld ook in 13 soorten van vrijwilligerswerk. Als u, beste lezer, naast uw drukke baan of vrijwilligerswerk nog vrije tijd over heeft, raad ik u aan de relevante getallen van het CBS eens te bekijken (zie voetnoot 2). Het gaat over ons!

Misschien denkt u dat ik een 'getallenfetisjist' ben en ten dele is dat ook zo; ik voel mij nou eenmaal meer op mijn gemak bij meningen die onderbouwd zijn dan bij losse en vrijblijvende standpunten. De Gemeente Den Haag vermeldt op haar website dat er 135.000 inwoners, d.w.z. 27% van de bevolking, 'Haagse Helden' zijn, dat is plaatselijk jargon voor vrijwilligers. Hoe komt dat zo laag in vergelijking met de CBS landelijke

gegevens?³ Navraag bij de Gemeente leverde wel een bevestiging van het verschil op, maar geen verklaring. Dat is een intrigerend verschijnsel, waar ik toch wel eens het fijne van zou willen weten. Hoe dan ook, de vrijwilligers van Gilde Den Haag zitten in alle statistieken aan de goede kant

In het komende jaar zullen wij ons blijven inzetten op de gebieden waar we goed in zijn: Stadswandelingen, Samenspraak, Individueel Advies en de lezingen bij Sprekershoek, alles ondersteund door ons Bureau. Voor deze en nu nog onvoorziene kansrijke activiteiten, is de optimalisering van het Bemiddelingsprogramma in volle gang.

Namens het bestuur hoop ik van harte dat ondanks alle zorgelijke gebeurtenissen die in de wereld om ons heen in het afgelopen jaar zijn gebeurd en nog steeds gebeuren, u en de uwen veel gelukkige momenten hebben ondervonden. Dat wensen wij u ook toe voor het komende jaar 2015; moge het in harmonie, voorspoed en gezondheid verlopen, ingeluid door heel fijne feestdagen.

¹ European Social Reality, 2007: Extent of active participation or voluntary work in the EU

² CBS Statline, 30 juni 2014: Sociale contacten en maatschappelijke participatie

³ <http://www.denhaag.nl/home/bewoners/to/Rapport-Vrijwilligerswerk.htm>

Corien Bakker - stadsarcheoloog in hart en nieren 'Het begon met steentjes zoeken'

Corien Bakker aan het werk.

Als vierjarig meisje bezocht Corien met haar ouders en broertje een Hunebed in Drenthe. Geïnteresseerd in dit voorhistorische grafmonument zocht zij tussen de reusachtige op elkaar gestapelde keien naar steentjes die 'misschien wel even oud waren', hoopte zij.

Haar vroege voorliefde voor archeologisch schatgraven is zij nooit meer kwijtgeraakt! Op de middelbare school besloot Corien aan de Vrije Universiteit in Amsterdam archeologie te gaan studeren. Na afronding van haar studie in 1989 was het niet eenvoudig een daarop aansluitende functie te vinden.

Niets doen lag niet in Corien's aard. Op haar vijfentwintigste pakte ze allerlei baantjes aan om wat geld te verdienen. Tussen de bedrijven door kon de archeologe voor drie maanden weer even haar hart ophalen met een opdracht van de Rijksdienst Oudheidkundig Bodemonderzoek voor

opgravingen in Noord-Holland. Het was niet helemaal wat ze zocht, maar na een paar jaar vond Corien een vaste betrekking bij het Milieuadviesbureau Chemielinco in Utrecht dat zich met bodemsanering bezighield. Zij verrichtte daar onder meer historisch onderzoek. Uiteindelijk kwam ze in 1995 terecht op de plek van haar dromen: hoofd van de afdeling archeologie van de Dienst Stadsbeheer van Den Haag. Corien stuurt nu een groep van achttien medewerkers aan, die zich bezig houden met opgravingen en het in kaart brengen van het bodemarchief. In de afgelopen jaren heeft de stadsarcheologe met haar medewerkers al heel wat informatie over het vroegere leven in het Haagse grondgebied uit de bodem opgehaald. Te veel om op te noemen! In haar werkkamer van het imposante gebouw 'De tempel' in het Haagse Zeeheldenkwartier vertelt Corien over een van de 'mijlpalen' in het archeologisch onderzoek. In november 1997 werden bij opgra-

vingen in het Wateringse Veld vier Romeinse mijlpalen gevonden. Deze staan nu in de Romeinzaal van het Museon over de eerste kustbewoners van ons land.

'Toevalvondsten? Deze komen bijna niet voor. Al in een vroeg stadium zijn we bij de planning van een opgraving betrokken. In achtenveertig procent van de gevallen verwachten wij daar iets te vinden. In de rest van de stad niet. En juist daar vonden we het Scheveningse kanon! Dat was echt een toevalvondst!' Bij graafwerkzaamheden voor de renovatie van de boulevard kwam een kanonsloop van zo'n driehonderd jaar oud tevoorschijn. 'Deze hebben we laten restaureren en teruggeplaatst bij Seinpostduin.' De meest opzienbarende vondst is een bij de aanleg van de Rotterdamse Baan aangetroffen pot van aardewerk met ruim honderd munten plus sieraden uit de vroeg Romeinse tijd. Afgelopen 21 november werd dit voor het eerst gepresenteerd op het jaarlijkse archeologencongres in Den Haag. 'Weet je wat ik nu het leukste van het vak vind, is te proberen in de hoofden van de mensen te kruipen die vroeger leefden. Wat bezielde die vermogende Romein zijn kostbare bezit in de grond te stoppen? Was het zijn oudedagsvoorziening? Of een bedreiging van buitenaf?', vraagt Corien zich af.

Ongetwijfeld kan de stadsarcheologe er nog meer over vertellen tijdens haar lezing op zondag 25 januari a.s. om 14.00 uur in het Wijkcentrum Essesteijn, Elzendreef 10 in Voorburg. Interessant zal het zeker worden. Corien is niet alleen een betrokken archeologe maar ook een boeiend vertelster.

Carel Wiemers

Historische verenigingen en stichtingen in Den Haag e.o. werken samen

Afgelopen maanden heeft Antoinette Visser, voormalig directeur Haags Historisch Museum en Museum Gevangenpoort, samen met een aantal historische verenigingen en stichtingen in de stad en omgeving, onderzoek gedaan naar mogelijkheden tot samenwerking. Dit resulteerde in veel enthousiasme en een grote wil om op korte termijn een intensieve samenwerking aan te gaan. De hoeveelheid verenigingen en stichtingen geeft blijk van een grote gedeelde interesse in de geschiedenis van de stad, maar kan door versnippering ook een achilleshiel zijn. Grote wens is om de enorme hoeveelheid kennis die bij deze organisaties aanwezig is, samen te bundelen en daarmee de slagkracht en het bereik te vergroten. De verenigingen hebben samen een aanzienlijke trouwe achterban, maar men vindt het van groot belang om de doelgroep en daarmee het bereik uit te breiden en alle Hagenaars te betrekken bij de rijke historie van de stad; oud maar zeker ook jong, geboren en getogen of van ver gekomen en pas net Hagenaar. Het culturele erfgoed, het verhaal van de stad, is immers van iedereen. Betrokkenheid van vele verschillende Hagenaars schept een band; het gaat om de stad, de wijk, de straat welke ieders thuis zijn. Het stimuleert participatie van en contact tussen bewoners.

Afgelopen maanden is de overtuiging ontstaan dat een goede stap hierin zou zijn om activiteiten te ontplooiën om jongeren te bereiken en te laten participeren. Men wil actief met jongeren in aanraking komen en hen betrekken bij het verhaal van de stad. Jongeren uit alle wijken. Een heel goede manier is om dit via het onderwijs te doen. Jongeren lopen veelal niet vanzelf warm, maar via dit kanaal

worden velen bereikt en waarschijnlijk ook verrast en geïnteresseerd.

Doelen

Er zijn een aantal doelen geformuleerd. Zo zou men samen een historisch magazine willen uitbrengen, dat vier keer per jaar verschijnt en telkens aan een ander thema wordt gewijd. De verenigingen en stichtingen dragen inhoudelijk hun steentje bij. Het magazine wordt gemaakt voor een breed publiek, en wordt via de verenigingen, historische instellingen en andere kanalen, maar zeker ook via het onderwijs verspreid.

Magazine

Als pilotproject wordt voor mei 2015 een magazine samengesteld met als thema 'Den Haag en de Tweede Wereldoorlog'; in 2015 is het precies 70 jaar geleden dat de oorlog eindigde. De vele verhalen en beelden die bij de verenigingen bekend zijn, vullen het blad. Stichting Atlantikwall Museum, Historisch Vereniging Ypenburg, Stichting Joods Erfgoed Den Haag en de Vrienden van Den Haag bijvoorbeeld kunnen putten uit een grote hoeveelheid materiaal. Het blijkt allemaal vlakbij, om de hoek te hebben plaatsgevonden, op plekken waar de leerlingen iedere dag langslopen of vlakbij wonen. Het wordt 'opeens' ook van hen, waar ze ook in de stad wonen. De verhalen komen nog meer tot leven en worden nog 'interactiever' doordat de verenigingen tevens gastlessen op school verzorgen.

Het magazine heeft een blijvende waarde, omdat de herdenking van de oorlog elk jaar weer terug komt en zeker ook binnen het onderwijs elk jaar weer aandacht krijgt.

Website

Daarnaast willen de verenigingen graag een gezamenlijke website ontwikkelen, welke als portal dient naar alle bestaande verenigingen, maar welke ook gevuld wordt met inhoudelijke informatie en tips rondom het thema dat op dat moment aan de orde is in het magazine. Magazine en website verwijzen naar elkaar, versterken elkaar en vullen elkaar aan.

Voor de uitvoering van de plannen zijn er op korte termijn nog enkele vrijwilligers nodig.

- ★ Wie zou iets willen betekenen in de contacten met het onderwijs?
- ★ Wie zou een centrale rol willen innemen voor het verzamelen van de activiteiten van de diverse verenigingen en stichtingen t.b.v. de website?
- ★ Wie wil zich mede inzetten voor het redactioneel vullen van het blad?

Wilt uw kennis, kunde en ervaring beschikbaar stellen, stuur dan een mailtje naar info@gildededenhaag.nl. Uw bericht wordt dan doorgezonden naar de juiste contactpersoon.

Aan dit initiatief werken o.a. mee: Geschiedkundige Vereniging Die Haghe, Gilde Den Haag, Historische vereniging Buitenplaats Ypenburg, Stichting Atlantikwall Museum, Stichting Joods Erfgoed, Stichting Oud Loosduinen, Stichting Vrienden Haags Historisch Museum/Gevangenpoort, Vrienden van de Hofvijver, Vrienden van Den Haag, Vereniging Vrienden van De Witt, Vrienden van het Lange Voorhout.

Dit initiatief wordt mede ondersteund door het Haags Gemeente Archief, Afdeling Archeologie Gemeente Den Haag, Monumentenzorg en het Haags Historisch Museum.

Een bijzondere stadswandeling

De cliënten van Middin op pad.

Foto: Albert J.F. Koopmans

Van tijd tot tijd wordt het Gilde gevraagd om een stadswandeling die afwijkt van het gebruikelijke. Op 26 september 2014 heb ik zo'n wandeling gemaakt met cliënten van Middin.

Middin is een organisatie voor geestelijke gezondheidszorg, gehandicaptenzorg, verpleeg- en verzorgingshuizen. De organisatie is werkzaam in de provincie Zuid-Holland.

Middin ondersteunt mensen met een beperking en ouderen, zodat zij zelf kunnen kiezen hoe zij willen leven:

midden in de wijk, midden in de samenleving. Het betreft zorg en ondersteuning bij wonen, werk en activiteiten voor mensen met lichamelijke en/of verstandelijke beperking, ouderen en mensen met niet-aangeboren hersenletsel.

Vrijdag 26 september was Aegon-vrijwilligersdag. De verzekeringsmaatschappij heeft Middin gevraagd of er een geschikte activiteit was te vinden waarbij vrijwilligers van Aegon cliënten van Middin begeleiden. Omdat binnenshuis niet erg veel mogelijk was

koos men voor een activiteit buiten. Middin heeft toen contact opgenomen met het Gilde (de ideale organisatie hiervoor).

Dat leidde er toe dat ik met tien rolstoelers (die zelden of nooit buiten komen) door het centrum van Den Haag heb gewandeld. Meerdere deelnemers waren meervoudig gehandicapt, een aantal had een verstandelijke beperking. Het was dan ook niet een gewone residentiewandeling. Je praat anders met deze mensen dan gewoonlijk; het gaat allemaal wat trager, en als iemand naar het toilet moet, pal voor het Mauritshuis, ben je zo een kwartier verder. Al met al zijn we zonder veel omwegen in twee uur van het Goude Hoofd naar de poffertjes-tent op het Malieveld gelopen.

Ik vond het geweldig om te doen. De rolstoelers vonden het allemaal schitterend en genoten van het buiten zijn. Ze vonden het dan ook helemaal niet erg als iemand zo nu en dan iets vertelde over de stad en zijn bezienswaardigheden.

Ik durf te zeggen dat de rolstoelers, de vrijwilligers en de gids het een buitengewoon leuke actie hebben gevonden.

Albert Koopmans

Kortingspas 2015 zelf aanvragen

Met de kortingspas profiteren actieve vrijwilligers en mantelzorgers van aantrekkelijke kortingen en vrijkaarten voor o.a. theater, films, musea en restaurants. Op de website en in het magazine 'PEP voor iedereen' staan alle aanbiedingen.

Bekijk per categorie de actuele en/of structurele aanbiedingen en geniet van de leukste activiteiten!

U kunt de kortingspas aanvragen op:
www.denhaagdoet.nl/kortingspas-aanvragen

Bunkers

Kunt u het zich voorstellen:

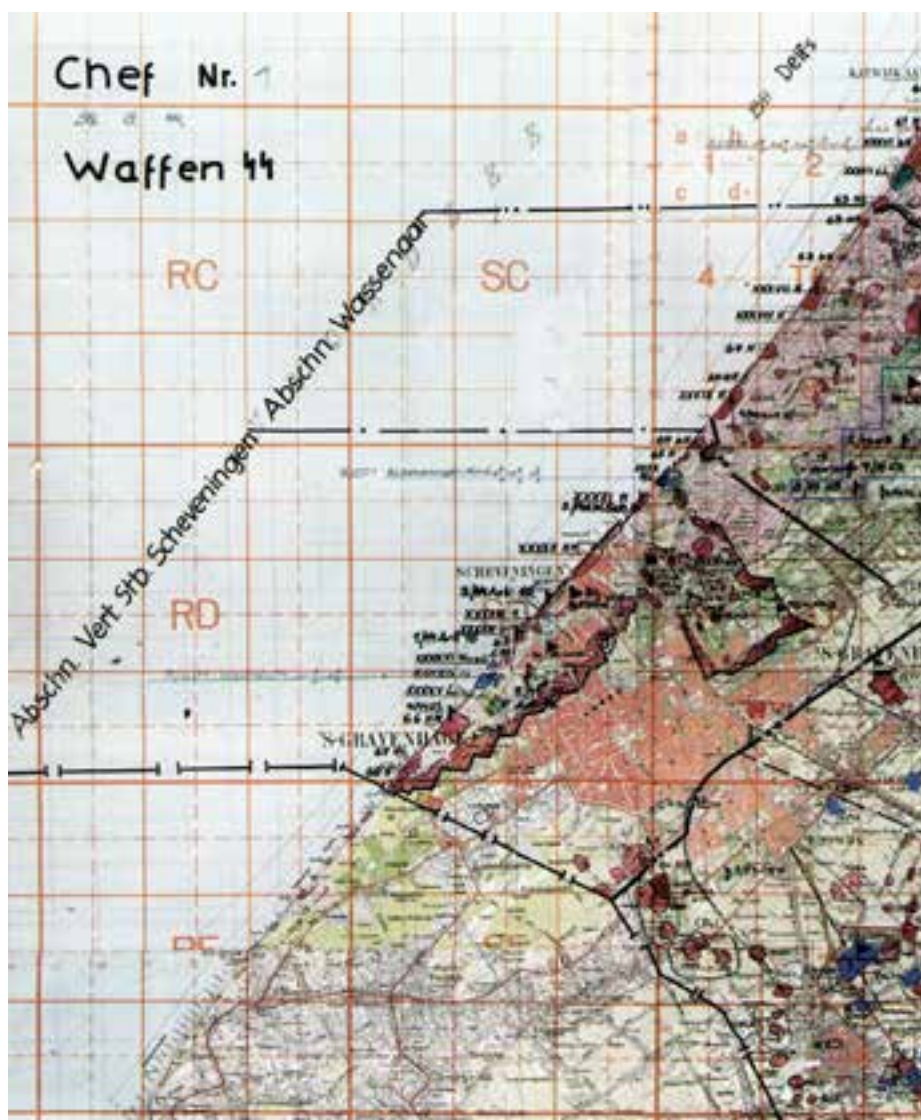
140.000 Hagenaars die hun woning moesten verlaten voor de bouw van de Atlantikwall. Zij, die een economische band hadden met Den Haag werden vaak geplaagd bij wild vreemde stadgenoten, die over een groot huis beschikten. Hagenaars en Scheveningers, die geen economische band hadden verhuisden naar het oosten van het land. Hieronder Scheveningse vissers die daardoor niet meer konden vissen. Het bevel om de woning te verlaten moest in een paar weken worden uitgevoerd. Er waren geen “verhuizers”, dus veel huisraad bleef achter! Het gebied, dat werd ontruimd, omvatte de kuststrook van Kijkduin tot en met Scheveningen en tot aan de Haagse Beek. Waar de beek afboog naar het centrum, bij het Catshuis, ging de grens over naar de ‘waterpartij’, dan naar de Koninginnegracht, afbuigend op het Malieveld, en vandaar voorbij Huis ten Bosch terug naar de kust. De hiernaast afgebeelde stafkaart geeft een indruk van het gebied.

Kunt u het zich voorstellen:

Zo'n 500 bunkers in Den Haag om een eventuele invasie en een aanval op de residentie van de Rijkscommissaris af te slaan.

Stadswandeling

In het kader van zeventig jaar bevrijding heeft het Gilde een wandeling samengesteld, die een indruk geeft van de Atlantikwall, al gaat het slechts om een klein deel. Namelijk de vesting Clingendael Zuid-West en het commandocentrum van de vesting Scheveningen. De Hauptkampflinie, Raamweg-Koningskade met zijn ondersteunende functies zoals keuken, munitieopslag, manschappenverblijf etc. Aan de Badhuisweg liggen de commandobunker en dezelfde soort bunkers

met ondersteunende functies. Tijdens de wandeling wordt ook aandacht besteed aan ‘vrede’. Tijdens de eerste vredesconferentie in 1899 verbleven de gasten in hotel De Witte Brug. Ook bij vredesconferentie van 1907 was dit hotel de plaats waar de deelnemers overnachtten.

Als gevolg van een besluit op de vergadering van 1907 konden krijgsgevangenen, die 18 maanden gevangen zaten en gewond waren, naar een neutraal land gaan. Zo kwam het dat in 1917 500 officieren en 4500 manschappen, Britse krijgsgevangenen, in Scheveningen verbleven. Een “monument”, de bloedberg op het Hubertusduin, hebben zij

toen met hun eigen handen moeten ‘oprichten’. Tijdens de wandeling, die 1½ uur duurt, en door een prachtig groen natuurgebied van den Haag voert, komen bovendien veel interessante wetenswaardigheden over die periode aan de orde.

Sjoerd van der Veen

Met ingang van Maart 2015 is deze wandeling langs de bunkers te boeken bij het Gilde Den Haag. Meer informatie tegen die tijd op www.gildedenhaag.nl

'Weet je dat zeker, dat is een zóndag' zegt een vriendin als ik haar op zaterdag vertel dat ik de volgende dag een interview heb in de Centrale Bibliotheek van Den Haag. Nee, ik vergis me niet in de dag. Dit is het enige moment dat de Poolse Bartek Zylko en Mieke Prins elkaar kunnen ontmoeten. Immers, door de week werkt Mieke overdag bij een social media bureau in Gouda terwijl Bartek juist 's nachts bij de nachtploeg van een bakkerij werkt. Op zaterdag is hij postbode.

Op zondag profiteert Bartek van de mogelijkheid om met Mieke Nederlands te kunnen spreken, want ondanks zijn twee banen heeft hij daar niet veel gelegenheid voor. Op de bakkerij heeft hij weliswaar Nederlandse collega's maar daar werkt ieder voor zich en als postbode werkt hij ook zelfstandig. Al spreekt hij voor de vier jaar dat hij hier is verbazend goed Nederlands, hij wil toch die taal verder verbeteren. Dit jaar haalde hij in één keer zijn staatsexamen, maar hij doet nog steeds oefeningen uit zijn studieboek. Zijn doel is om een opleiding te volgen waardoor hij gemakkelijker een andere baan kan vinden. Daarbij hoopt hij op bepaalde vrijstellingen door zijn Poolse studie rechten en administratie.

Vroeger gaf Mieke bijles aan middelbare scholieren. Ze stapte over naar SamenSprak omdat het haar fijn leek

één op één ergens naartoe te werken. Het geeft haar inderdaad voldoening te merken dat Bartek steeds beter Nederlands spreekt. En dat hij zijn examen gehaald heeft natuurlijk. Aanvankelijk dacht ze nog zaken te kunnen regelen voor hem, maar dat bleek Bartek allang zelf te kunnen. Na bijna een jaar taalmaatje te zijn ziet ze in hoe lastig het is voor anderstaligen om Nederlands te spreken en hoe belangrijk dat ze daarmee geholpen worden. Tijdens hun wekelijkse ontmoetingen vertellen Mieke en Bartek elkaar wat ze hebben meegemaakt, spreken over een nieuwe woonruimte voor Bartek, over films en doen taal oefeningen. Ze vinden het prettig dat ze zelf een eigen invulling aan hun ontmoetingen kunnen geven.

Bartek waardeert Den Haag als stad van de rechten, om de fietspaden en vanwege het multiculturele aspect. Wat dat laatste betreft zitten we in de Centrale Bibliotheek op de goede plaats. Toen om 12 uur de deuren opengingen stroomden de anderstaligen naar binnen. Je hoorde de meest uiteenlopende talen. Inmiddels hebben ze zich ieder op een eigen plekje geïnstalleerd en concentreren ze zich op hun lectuur. Zouden ze net als Bartek de zondag gebruiken om bij te leren? Fijn dat ze daar zo'n goede plek voor gevonden hebben.

Bertie Fokkelman

Bartek Zylko en Mieke Prins

Henny Sanders, 10 jaar actief op het bureau van het Gilde ontving op 28 oktober jl. tijdens een bijeenkomst van bestuur en bureaumedewerkers een Haags 'Jantje' uit handen van de voorzitter Jan Spoelstra, als blijk van grote waardering voor haar brede inzet gedurende zoveel jaren.

Gilde
Den Haag

Vrijwillige Professionals

Colofon

Het Gilde Journaal verschijnt 4x per jaar in een oplage van 750 ex. en is een uitgave van

Stichting Gilde Den Haag

Riviermarkt 2

2513 AM Den Haag

Geopend maandag t/m vrijdag van 9.30 – 12.30 uur

Telefoon 070 356 12 81

E-mail info@gildededenhaag.nl

Website www.gildededenhaag.nl

Gilde Samenspraak

samenspraakdenhaag@gmail.com

Redactie Wim Koole, Nora Mulder en Carel Wiemers

Aan dit nummer werkten mee

Bertie Fokkelman en

Sjoerd van der Veen

Eindredactie Mariet Hubatý

Telefoon 070 393 59 12

E-mail hubaty@ziggo.nl

Productie

Knijnenburg Producties, Rijswijk